

TELEGRAFUL ROMÂN.

Nr 33. ANULU XIII.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joi'a și Duminică. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditor'a oiei pe afară la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate către expeditor'a. Pretiulu p'numerațiunei pentru Săbiu este pe an 7. fl. v. a. ear' pe o jumătate de an 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu an 8 fl. era pe o jumătate de an 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri straine pe an 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru întreaga ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiu, in 29 Apriliu (11 Maiu) 1865.

Săbiu 23 Apriliu. De pôte fi vre-o cugetare asupra trebilor bisericesci gresita, atunci pe dreptu se pôte dice, ca cugetarea correligionarilor nostri. Archierei și lumeni Serbi este de totu gresita, prin carea ei afirma, ca noue Românilor, cari amu fostu preste un'a suta de ani sub un'a ierarhia cu ei, nu ne compete nici o parte din fondele obstesci bisericesci, nici un'a monastire cu privilegiu înființării și pe partea noastră a unei Mitropolii.

Lucrulu este de totu tristu, candu astfelu de obiectu, precum este celu de sub întrebare, se tracteaza în dîilele noastre, și în patri'a noastră, unde civilizațiunea și cultur'a intelectuală au ajunsu la o trepta mai înaltă, cu patim'a despretiului a totu adevărulu, și fără cea mai mica privire la momentele cele mai sante, dela care atârna santien'a religiunei, și onorea persónelor morali și fizice.

Asiá dara noue Românilor, precum dicu correligionarii nostri Archierei și mirenii serbi, sa nu ne competea nici o parte din fondurile obstesci bisericesci, pentru ca ierarhia a fostu serbésca!

Obiectulu acest'a, dupa parerea noastră, are două momente cardinali, care tragu dupa sine doi factori spre decidera lui.

Unu factoru este Regimulu, și celalaltu este Biserica.

Regimulu ne-au supusu pre noi ierarhiei serbesci preste voi'a noastră, și noi n'am amu avut înestrân, și ne-am amu supusu, căci în supunerea acest'a amu aflatu cătu-va mangaiere sufletească, și între două rele ni l'am alesu celu mai micu, căci supunerea noastră bisericescă sub ierarhia serbésca o amu gasitu a fi unu reu mai micu, decâtu a remané fără nici o stapanire bisericescă, din cauza căci Regimulu nu vrea sa ne ierte restaurarea scaunului Mitropoliei noastre dupa apostasi'a Mitropolitulu Atanasiu, nici consolidarea noastră bisericescă din Ardélu și Ungari'a. — Asiá dara Regimulu pe bas'a ordinațiunilor sale va avé a aprobá, seu a desaproba, assertulu Serbilor, ca fost'am amu, seu n'am amu fostu noi Români de relegea greco-orientala din Ardélu și Ungari'a dupa ordinațiunile gubernamentale fără nici unu dreptu în Biserica noastră?

Biserica încă ne-au supusu pre noi ierarhiei serbe, și noi am ascultat de dens'a în credința, și presupunere, ca și ierarhia serbésca va ascultá de ea, și adeca, ca acesta ierarhia ne va tractá pre noi dupa întelesulu Canonelor, în urm'a căror'a au fostu îndatorati a ne mangaiá sufletesco, și a se nevoi pentru restaurarea Mitropoliei noastre. (.)

Insa dorere, ca noi am datu Bisericii ascultare, dar ierarhia serbésca nu.

Déca pâna acum noi Români ne plangeamu, ca ierarhia serbésca ne tracteaza pre noi într'unu modu vitrigu și anticanonicu, au potutu cine-va sa nu créda plângerei noastre, căci ierarhii serbi afirmu contrariulu; astadi insa nu se mai pôte indoi nimenea despre aceea, ca tanguirile noastre n'aru fi fostu drepte și temeinice, de órece însi ierarhii serbesci, și cu ei Serbi lor afirma aievea în adunarea lor bisericescă și în jurnalele lor, ca numai ei cá natia au figuratu în Biserica greco-orientala din Ungari'a, ear Români au fostu numai cá individi singuratici scutiti în Biserica din bunatatea și grația lor; ca numai ei au avut în Biserica drepturi, ear noi n'am amu avut nici unu dreptu; ca fondele bisericesci, de-si pe tempulu acel'a s'au înființatu din averile Mitropolitilor și Episcopilor reposati, pe candu amu fostu noi cu ei sub aceiasi Mitropolii și Episcopi, suntu eschisivu ale Serbilor, căci numai natia serbésca au avut ierarhia, dar nu și cea româna.

Multamita Provedintiei, ca Parintele și Domniele Sale asiá pe fatia marturisescu astadi cugetele lor, căci prin acelea documenteaza pe de plinu tractamentulu celu anticanonicu, sub care amu gemutu noi preste un'a suta de ani, care tracta-

mentu este frate bunu cu tractamentulu fanarioticu alu ierarhilor greci, sub care gemu încă și astadi correligionarii Bulgari.

Asiediamintele Bisericii noastre nu cunosc nici o deosebire între creștini, ci tuturor dau asemenea pusețiune, asemenea îndatoriri, și asemenea drepturi. Ierarhia serbésca încă astfelu au tractatu pe creștinii sei serbi și români, adeca au supusu pre creștini la o contribuțiune sub numele de contribuțiune, ear pre Preoti la o dare sub numele de sidoxia, și acest'a facea dotati'a concernintelui Episcopu, ear Mitropolitulu prelânga acesta dotati'a au mai avut și unu dominiu.

Noi Români asiá scim, ca unde sunt greutăți egali, acolo negresitu sunt și bunătăți egali.

Fondele bisericesci, precum este știutu, s'au formatu din averile remase dupa Aepi și Epi reposati, și din veniturile Archidieceșelor și dieceșelor veduvite. Insa aceste venituri și averi erau dela creștinii români și serbi; asiá dara cum sa nu aiba și Români de acolo parte, candu au contribuit la ele?

Insa Serbi dicu: ca Archiepiscopii și Epii, averdu venituri, potu face cu ele cum vreau, căci acelea sunt ale persónelor lor, și ce rămâne dupa mórte, aceea merge în cass'a națiunii serbésca, și se face averea națiunii serbesci. Din acestu assertu nu sta nici partea d'antâiu, nici a două; partea d'antâiu nu sta, căci Archiepiscopulu și Eppulu primesce dotati'a atât pentru trebuințele persónei sale fizice, câtu și morale seu oficióse. Acestu adevér luatu din Canóne numai decâtu arata, ca Archiepiscopii și Epii nu potu întrebuintá cu volnicia veniturile lor, ci sunt datori a le întrebuintá și a le testá în întelesulu Canonelor, va sa dica: spre folosulu Bisericii, și a creștinilor, spre scopuri filantropice și școlare, spre susținerea casei și dregătoriei archiereșci, la care s'au deobligatu prin juramentu. Asemenea partea a două a assertulu nu sta, căci remasitele averilor Archiepiscopilor și Eppilor nostri, precum și veniturile Archidieceșelor și dieceșelor veduvite au intratu și intra în cass'a asia numita „inalienabilă“, dar nu în cass'a națiunii serbesci, pentru ca precum au existatu și exista națiunea serbésca bisericescă, asiá au existatu și exista și națiunea româna bisericescă, și aceste două națiuni bisericesci au avut unu fondu obstescu bisericescu cu numele de „fondu inalienabil“, și altu fondu iarasi obstescu cu numele de „fondu clericalu.“ De aci se vede, ca Serbi confundu națiunea lor bisericescă cu cea genetica seu politica, despre carea aci nu este cuventu; de aceea nu este de mirare, déca ei dintr'o idea obscura facu deductiuni încă și la alte idei obscure. Și asiá avemu noi Români dreptu la acele fonduri, căci amu contribuit la ele.

Mai dicu Archierei și lumenii serbi, ca ierarhia bisericescă au fostu serbésca și garantata prin privilegiu ale stapanirii politice în favórea națiunii serbesci.

Noi la acest'a respundemu: ca într'adeveru asiá au fostu, pâna candu nu s'au insotitu ei cu noi bisericesce, căci Mitropolitulu acel'a, carele trebuia sa se aléga din natia serbésca dupa privilegiu, nu se alegea eschisivu prin Serbi, ci mestecat prin Serbi și Români, și portá titlulu de Mitropolit alu națiunii serbesci și romanesci din Provinciile austriace; căci Epii nu se alegeau numai din Serbi dupa privilegiu, ci și din Români; căci Prepositii Monastirilor nu se puneau numai din Serbi dupa privilegiu, ci fără deosebire de naționalitate; căci legea Ungariei din 1791 art. 27 da dreptulu de cetățienu nu eschisivu Serbilor, ci tuturor locuitorilor țierei de relegea greco-orientala; de aci lamuritu urméza, ca ierarhia aceea serbésca, despre carea suna privilegiile serbesci, pre puțin tempu s'au bucuratu de viața, și cu acest'a n'avemu sa facemu nimicu, dar cu atât mai multu avemu sa facemu cu aceea, carea au fostu comuna a Românilor și a Serbilor, și pe lângă acesta convicțiune remanemu cu tota tari'a, căci avemu îndatorire și dreptu, de órece asiá ne învatiá Biserica.

(.) Vedi acest'a mai prelungu în Memorialulu tiparitu cu actele Sobórelor Bisericii ardelené pag. 133.

In fine vine treb'a monastiriloru, pe care Serbii Archierei si lumeni afirma a fi averi serbesci, caci Serbii le-ar fi fundatu. Ei in locu de documentele recerute in Canone spre dovedirea assertului lor si-iau refugiulu la nati'a lorugenetica, si dicu, ca nati'a asi'a scie, ca monastirile acelea sunt serbesci si fundate de Serbi.

Intr'adeveru acestu assertu este de totu lipsitu de basa sanetosa, de orece Serbii spre dovedirea lui nu potu aduce nici hart'a fundatiunala, nici potu areta tempulu fundarei aceluor monastiri, nici jurisdictiunea bisericesca, seu politica, cu a carei concessiune s'aru fi fundatu acelea. Insa ei mortisiu stau pre-langa aceea, ca monastirile acelea sunt serbesci, se baséza pe povesti orale, si n'au grija de alte celea, cise lauda, ca fericiti sunt cei possidenti!

Noi Romani si in privinti'a acest'a remanemu pe tere-nula positivu alu Biserice, si fiindca istori'a bisericesca ne invatia, ca monastirile acelea sustau din vechime, candu numai Romani au fostu in Banatu, si se tineau de ierarchi'a romana, si numai in tempii din urma, candu au descalecatu colonii serbi, si au castigatu ierarchi'a tocmai atunci, candu ierarchi'a nostra romana s'au impededatu din partea politica, au devenitu subt ierarchi'a serbesca, carea le-au si serbisatu; pentru aceea afirmamu, ca acele monastiri, si altele inca, care la a. 1774. s'au redusu in Banatu, au fostu romanesci, fundate de Romani si pentru Romani.

Noi nu ne radimamu eschisivu pe natiunalitatea acestoru monastiri, ca de acolo sa deducemu in favorea nostra vre-unu dreptu necunoscutu in Biserica, caci persoa si natiunalitatea fundatoriului este la o monastire unu ce secundariu, ci punctulu nostru de manecare in acestu obiectu este luat din natura si scopulu Institutului monastirescu, caci aceste sante case au a da adapostire calugariloru, si ocaziune crestineloru pentru mangaierea sufletesca.

Noi asi'a dara pretindemu noue acele monastiri, nu pentru aceea, ca cum noi amu lua monastirile ca proprietatea unei natiuni genetice, seu pentru aceea, caci fundatorii lor aru fi fostu Romani, nu, ci caci ele s'au tinutu din vechime de ierarchi'a nostra romana, si au fostu locuri de adapostire pentru acei Calugari, cari erau chiamati a procura crestineloru romani mangaierea sufletesca, si caci acolo se perfectunau Calugarii tineri destinati spre servitiuri mai inalte bisericesci in ierarchi'a nostra romana. Si astadi pentru ajungerea acestoru scopuri adeveratu bisericesci dorimu noi acele monastiri, dar nu caci ele aru fi averea natiunei nostre genetice, cum vreu Serbii, negligendu partea cea santa a monastiriloru, si vrendu a face capitalu finantialu pentru natiunea lorugenetica.

Aceste alegamu noi dupa invetiatur'a positiva a Bisericei nostre, care osandesce ori ce parere luata din aeru osandesce ori ce nediuiea de prioritate seu de domnia in lucruri bisericesci fatia cu fundatorii de Biserici si monastiri, dicendu: ca precum nime n'are dreptu asup'a crucerului, ce l'au donatu odata seracului, asi'a nici acel'a n'are dreptu asup'a celoru ce au daruitu odata lui Domnedieu; va sa dica: in Biserica nostra nu esista dreptulu de Patronatu in acelu intielesu si in acca estensiune, precum lu vedemu la alte Biserici.

Standu astfelu obiectulu cestiunatu, si Canonele Bisericei nostre, speramu, ca Regimulu Maiestatiei Sele preainduratulu nostru Monarchu va sci pe dreptu si usioru decide caus'a acest'a, caci Canonele bisericesci nu prejudeca ordinationiloru regimului din anulu 1783, in urm'a carora ne-au supusu Ierarchiei serbesci, precum nici ordinationile acelea gubernementale nu prejudeca Canoneloru bisericesci, si va binevoi a ne elibera cu o ora mai nainte de acesta vitrega ocarmuire bisericesca, ca cuventulu imperatescu din 24 Decembre 1864. sa se faca trupu!

Programu,

pentru afacerile adunarei generale V. care se va tine de Asociatiunea transsilvana pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu la Abrudu in 15/27 Augustu 1865.

In 15/27 Augustu 1865 la 9 ore dimineti'a celebrarea S. Liturgii in bisericile romanesci si chiamarea Duchului santu. Dupa amedi o sedintia preliminarie a Comitetului Asociatiunei; tempulu tinerei lu va hotari I. Presidiu.

Sedinti'a I. in 16/28 Augustu 1865.

1) Membrii Asociatiunei se aduna inainte de 9 ore dimineti'a in localulu destinatu pentru tinerea sedintieloru si alegu o comisiune de 12 insi, spre a invita pre Excellentia Sea D. Presedinte la adunare.

2) Excellentia Sea D. Presedinte deschide adunarea prin unu cuventu corespundietoriu scopulu adunarei.

3) La acestu cuventu raspunde unulu din membrii orasiului Abrudu insarcinatu cu acesta lucrare.

4) Indata dupa acest'a unulu din secretarii comitetului cetesce raportulu despre activitatea Asociatiunei desvoltata in decursulu tempulu dela adunarea trecuta pana in prezentu si despre rezultatele ce se voru fi ajunsu. —

5) Bibliotecariulu Asociatiunei transsilvane romane reportéza despre starea bibliotecii Asociatiunei.

6) Cassierulu si Controlorulu asternu bilantiulu venituriloru si speseloru anuale, precum si starea averei intregi a Asociatiunei.

7) Se alege o comisiune de 5 membri, spre a censura socotelele si a refera despre ele in a dou'a sedintia.

8) Se alege si alta comisiune de trei membri, spre a conserie in intielesulu §§-loru: 6, 8 si 9. membrii cei noi intr'unu localu separat, a incassa tacsele, a le admanua cassierului, si a reporta despre acest'a in sedinti'a a dou'a.

9) Se alege si a trei'a Comisiune de 5 membri spre a pregati preliminarulu speseloru pentru anulu venitoriu conformu cu lit. f.) g.) si h.) din §. 23, si a reporta despre elu in sedinti'a a dou'a.

Aces'e Comisiuni se voru constitui alegendu-si unu presedinte si unu referinte, si voru tine sedintiele lor in tempu potrivit.

10) Remanendu inca tempu, presedintele da voia la citirea disertatiuniloru scientifique seu artistice din cate voru fi destinate spre acestu scopu. — Disertatiunile nu se iau la nici o desbatere.

Cei ce voru voi a tine astfelu de disertatiuni voru fi datori in ajunulu adunarei generale a se presenta Excellentiei Sele D. Presedinte alu adunarei spre a le da ordine pentru citirea disertatiuniloru respective.

Sedinti'a II in 17/29 Augustu 1865.

1) Fiindca controlorulu D. cancelistu belicu Alessandro Bacu prin stramutarea lui oficiosa a fostu silitu a-si cere dimisiunea, si a se substitui prin unu membru suppletu alu Comitetului, — adunarea generala alege altu controloru. — Alegerea va urma si pentru acei membri ai Comitetului, cari si-ar da dimisiunea; si cei noi alesi se instaleza de locu.

2) Adunarea primesce reporturile Comisiuniloru si le ia in ordine la pertractare.

3) Se mai impartasescu adunarei inca si alte proiecte seu motiuni din cate se voru fi infaciosiatu in decursulu tempulu la presidiulu adunarei.

4) Se alegu membri onorari.

4) Se destina diu'a si locul adunarei generale a sieasa.

6) Se mai da ordine citirei mai departe a disertatiuniloru scientifique, ce voru fi mai remasu necetite din sedinti'a precedentu.

7) Se inchidu sedintiele cu indatinatele cuventari.

Din sedinti'a Comitetului Asociatiunei transsilvane romane tinuta la Sabiu in 2 Maiu 1865. *)

Ioanne V. Rusu,
Secretarul II.

Sabiu 27 Aprile. Elevii gimnasului de statu de aici avura astadi serbatorea lor maiala. Fiindu tempulu forte favoritoriu, „Dumbrava“ era plina de cercetatori, chiar si din clasele cele mai de susu ale societatii sabiene. Elevii plecara dimineti'a la 7 ore cu musica si steguri, si petrecura nainte de amedi cu preumblari, conversari si jocuri, eara dupa prandiu cu jocuri, cari tinura pana ser'a. Din antai'a privire se potea convinge ori si cine, ca majoritatea eleviloru acestui gimnasiu o facu Romanii. Petrecerea fu vesela si cordiala.

Dobra 23 Aprile 1865. Asera se sciri pe aici, ca fiulu Parintelui Protopopu Nicolau de Crainicu, Iulius de Crainicu, maturisantu in institutulu gimnasialu din Bucuresti, in elatea sea prea tempuria numai in alu 19. anu alu vietiei sale s'a mutat din lumea acest'a in 16 ale acestei lune, eara in 18 dupa ritulu nostru s'au asediatu trupulu lui in ocolulu biserice si santului Georgiu de acolo.

Tinerulu acest'a a patimitu de plumani, care dupa aflarea mediciloru de acolo si le-a stricatu prin neobosit'a studiare si mult'a cetire. — Acestu tineru au studiatu si la gimnasiulu din Sabiu, eara dupa svatuirea fratiloru sei continua studiile in susu amintitulu Gimnasiu din Bucuresti, fiindu totdeun'a intre cei emininti, eara acum, precum se vede din testimoniulu de pe semestrulu scolaru I alu anulu acestui'a, a fostu alu doilea emininte, eara pentru bolnavirea sea scutitu de studiere mai departe in acestu anu, totdeodata aflatu de catra corpulu professoralu si de catra directiunea gimnasului maturisantu deseveritu.

Acestu tineru lasa in obida pre caruntulu seu parinte, carele immormenta 3 fii toti in varsta, crescuti si invetiati

*) Celelalte diuarie romane inca sunt rogati a primi in colunnele sale acestu programu.

pentru binele și folosul națiunii. — Nu va fi inima asiă im-
petrita, carea nu va avea compatimire; nu va fi inima, carea
nu se va obida, și acei cari nu voru lacrimă vedindu pre a-
cestu parinte tanguindu-se după fiulu seu multu amatu; nu
va fi nimenea, dicu, care sa nu plânga audiendu pre acestu
tata vaietandu-se și dicendu: „Mangaierea mea, bucuri'a mea,
fiulu meu iubit, multu te voiu plânge! „Acestu tineru lasa
in obida trei frati și două sorori, dintre cari doi frati fiindu
lângă densulu au luat parte și la petrecerea lui de aicea, —
acești doi frati, d. Aronu de Crainicu, Revisoru scolaru, și d.
Ioann de Crainicu Capitanu in arma'ta româna in Bucuresei,
cu amorulu celu fratiescu și pentru onôrea fratelui lor nu
au crutiatu ori ce au fostu de lipsa pentru insanatosiarea
lui, — eara după ce acést'a nu s'a potutu dobandi preste vo-
i'a celui atotpotinte, — cele cuviincioase pentru unu tineru a-
tât de emininte in portare, in fapte și in talente, au fostu
implinite la mutarea lui de aici, la care immormentare au ce-
remoniati Parintele Episcopu alu Husiloru Dionisia cu 6 pre-
oti, și corpulu professoriloru cu colegii reposatului i-au datu
ultim'a petrecere, multi dintre clasele cele maimari au luat
parte la acést'a petrecere, cunoscutii precum și amicii acestei
familii de acolo toti i-au datu onôrea de pe urma, eara mu-
sic'a militara a lancieriloru (Ulani) l'au petrecutu cu piesele
de mersuri jalnice pâna la locul destinatu pentru immormen-
tare. Simte dorere acést'a familia, simte perdere națiunea ra-
pindu-se din bratiile ei unu tineru pregatitu pentru infflorirea
și inaintarea națiunei sale, simtu cu dorere toti cunoscutii și
amicii perderea unui fidelu amicu, cărui'a nu-i potemu alt'a
dice, decât: Fia-i tierân'a usiôra, și memori'a eterna! — P. F.

C o s m 'a in 26 Aprile 1865. *) Cine citește in „Con-
cordia“ nr. 25—384, corespundint'a din Teac'a, 31 Mar-
tiu 1865 a d. Grigoriu Vitézu, se va convinge prea de-
plinu, ca între alte comune multe ale Ardealului, lipsite de
bucate din deosebite cause, sunt și unele (19 comune curatu
române) in cerculu adm. alu Milasiului.

D. corespundinte descrie cu putine cuvinte destulu de
chiaru lips'a, in care gemu locuitorii acelor comune, asiă
dice: — — „Convingendu-se despre deplorabil'a stare a lo-
cutoriloru impinsi prin triste evenimente la marginea des-
perârei“, și iar: — „Impartindu-se bucatele între toti locui-
torii lipsiti, nu pôte sa ajunga mai multu, că 4 seu multu 6
dile“, (pôte dice un'a seu multu 2 dile, căci in unele comune
unu tata cu tota famili'a sea, au capatatu un'a metreta, și si
mai putinu); și iar in altu loc: . . membrii societății u-
mane din aceste 19 comune curatu române pentru venitoriu
cadu la periciune! etc., ba mai nainte arata, ca cu câte mii
de metrete de cucuruzu, și cu câte mii metre de grâu, aru
pôte locuitorii acelor comune scapă cu viața.

Sum convinsu, ca d. corespundinte aru fi amintitu bucu-
rosu, ca aru fi mare ajutoriu pentru locuitorii din cerculu adm.
alu Milasiului, candu s'aru sistă pâna la tempuri mai favoritoare
incassarea contributiunei.

Cine citindu acestea nu s'aru convinge, ca d. corespun-
dinte e strabatutu pâna in adunculu inimei de compatimirea
acelor seraci locuitori? Care crestinesce simțitoriu, citindu
acestea, n'aru stă a face totu ce-i este in potintia, spre usi-
rarea sôrtei acelor apesati?

Totu ce spre alinarea acelei crunte doreri, mi este in
potintia, este, a aretă on. publicu, ca cine, in ce modu com-
patimesce? și staruiesce a eliberă, pre acei lipsiti din incatu-
siarea, sub care gemu din Novembre încôce.

Intre alti binefacatori, cari vedindu lips'a au și ajutatu,
nu este a se numeră și d. corespundinte din Teac'a, ba din
contra credu, a nu dice prea multu dicendu, ca d. corespun-
dinte au contribuit la deplorabil'a sôrte a acelor comune.

Déca cineva aru întrebă, ca in ce modu a potutu d. co-
respundinte contribui spre marirea lipsei și aducerea la des-
perare a multoru locuitori ai acelor comune, in scurtu i-asii
răspunde, ca: prin esecutiuni nedrepte. Esecutiunile pur-
cedu din urmatôrea cauza;

Onoratului publ. i va fi cunoscutu scopulu celu sântu alu
locuitoriloru din Protopopiatulu Faragăului, prin care ei au
voitu a-si aretă iubirea loru câtra cultur'a și spiritulu loru a-
comodatu tempului presinte, scopulu adeca: de a radică cu
poteri unite unu convictu in Blasiu, pentru mai multi inve-
tiacei din acelu protopopiatu.

Deci au subscrisu atât preoti cât și mireni o summa
anumita spre inffintierea acestui convictu tractualu, in sa nu
care câtu i-au dictatu jurstările și bun'a sea vointia, ci câtu
prin multe cuvinte inbetati li-a dictatu d. Corespundinte;
asiă s'au intemplat cu unu preotu care au voitu a subscire
15 fl. v. a. și si acesti'a cu subtragere dela famili'a sea cea

*) Priimim acést'a corespundintia la repetitele staruinte ale d.
coresp. in interesulu publicu pe responsabilitatea DSele. Red.)

rabdatôria de fôme, au trebuit sa scrie 60 fl., alții 70 fl. și
mai multu.

Cu inffintierea acestui scopu sântu, au plenipotentiatu
Tract. Faragăului pre d. corespundinte Grigoriu Vitézu, in
unu modu ne mai auditu.

Căci cine au mai subscrisu o plenipotentia facuta de
plenipotentiatulu, alu cărui cuprinsu și limba subscrisiloru e ne
cunoscuta? Cine au mai auditu, ca in o societate, care are a
dispune preste mii de florini, cu care este a se inffintia sco-
pulu comunu, nu este unu comitetu organizatu și o controla
câtu mai acurata, ba chiaru și cautiune din partea cassierului;
cine au mai vedutu o astfel de societate fără statute intarite
și concesse de vre-o autoritate mai inalta?

O astfel de plenipotentia are D. Vitézu, unu astfel de
comitetu alu Tract. Faragăului forméza persôn'a D. Vitézu;
Domnulu Vitézu e presiedinte, e cassieru, e controloru, e secre-
tariu, cu unu cuventu D. Vitézu e totu, și acést'a prin pleni-
potentia data, a cărui cuprinsu și limba subscrisii nu le cu-
noscu. Și ce au facutu și face D. Vitézu in urm'a acestei
plenipotentie sie-si facuta?

Nimic'a bunu. Căci cum amu amintitu, nimenea au sub-
serisu câtu au cugetatu a subscire și si solvi, și de aci au
urmatu, ca acuma candu locuitorii acelu tractu sunt apesati
de fôme și morburi, adusi la marginea desperârei, nu potu
plati summele subscrise spre inffintierea acelu convictu.

D. plenipotentiatu in sa ce face?

Casséza sumele nu de buna voia subscrise prin esecutie.

Bucate sermanulu subscritoriu n'au avutu, vitele si le au
vendutu spre a-si sustine câtu mai debilu viața sea, și afa-
miliei sale, și spre a plati cu restulu contributiunea, ear d.
plenipotentiatu ia pamentulu, intru care bietulu economu au
prevedutu cu tempu scapare.

Esecutiile spre incassarea baniloru pentru convictulu Tract.
Faragău, se facu cu cea mai mare asprime, pentru 12 xr.
v. a. esecutéza 1 f. 20—30 xr. v. a. și neavendu poporulu
bani, D. plenipotentiatu si comperă prin comune pamenturi,
și-si face mosii. —

Din partea Tract. s'a facutu prin Protopopulu tractualu
pasii cuviinciosi spre delaturarea acestei baljocure, in sa d.
plenipotentiatu nu multu vrea a sci acum de Tractu.

Totu prin Protopopulu tractualu s'au rogatu d. Preoti ai
tractului, de d. Assessoru alu judecătiei singulare din Teac'a
că sa nu mai deă mâna de ajutoriu spre a esecută, in sa res-
punsulu au fostu, ca oficiulu acelu nu se pôte amesteca in
cauze private. Causa priva'a spre a opri esecutiile, publi-
ca in sa spre a le dá, nu e acést'a o cauza siôda?

Ce in sa se face cu banii scosi prin esecutie? și câti s'au
scosu? Ce se face cu banii pâna acum'a priimiti? etc., acelea
le scie numai d. plenipotentiatu alu tractului.

Se aude de altmintrea, ca se dau lipsitiloru locuitori de
pre acolo, in imprumutu, cu unu procentu variu și acomo-
datu arbitriului.

Din acestea, on. lectoru, te vei convinge, ca nu amu disu
prea multu.

Scopulu in sa celu laudatu și sântu, este pâna acum'a
blastematu cu lacrimi amare a mosiloru și buneloru desperate.

Ear ajutorulu, ce-lu voru priimi locuitorii acelor comune,
pôte sa fia numai unu motivu de speculatiune pentru alții.

Ch.

Varietăți și noutăți de di.

(Punerea in sicriu a clironomului de tron
russescu.) In 14/26 Aprile după 7 ore sér'a Imperatulu Ales-
sandra cu suit'a sea se duse in cas'a, unde jaccă fiulu seu, și iusui
puse corpulu lui in sicriu. Mortulu portă uniform'a de generalu și
adjutante imperatescu. Cantările funebrele ale clerului investitu in
cele mai pretioase vestimente avura unu efectu puternicu asup'a popo-
rațiunei din Nizza și a Rusiloru veniti din Parisu. Imperatulu cu fii
sei și cu demnitarii cei mari ai imperatiei puse sicriulu pe caru; si-
criulu eră legatu intregu cu cercuri de aur curatu și portă satri'a și
capaculu militaru alu reposatului. In fruntea conductului eră unu
despartimentu de gendarmi calareti condusi de generalulu Coreard.
Imperatulu Alessandu portă uniform'a de generalu russescu. Giol-
giulu de mortu lu duceau de patru capete: principele Vasiliu Dolgorucki,
contele Schuwaloff, admiralulu Bodowkow și d. Ockoneff dela ambas-
sad'a din Parisu. După Imperatulu mergeau fratii reposatului și alti
printi și demnitari mari, toti pe jos, după acei'a Imperatés'a Mari'a
cu fiicele sele Alessandron'a și Niculaewn'a, apoi dame de curte in
doue carete. Admiralulu Wesowski și doi oficiari superiori dela
marina portau flamur'a reposatului, ear insigniele lui le duceau oficiari
peperinitie de catifea. Tôte autoritățile francese urmau. Din minuta
in minuta se dederă salve de tunuri. La biseric'a russesca Impe-
ratulu cu fii sei luara sicriulu de pe caru și-lu duseră in biserică
pe unu catafalcu pomposu. Sub decurgerea ceremoniei funebrele
Imperatulu și Imperatés'a invinsă dorerea lor, dar apoi nu mai
potura; Imperatulu se sui pe catafalcu și sarută fiulu seu fruntea
și mân'a. Imperatés'a si culesse tôte poterile, se urcă și dens'a pe
catafalcu și dete fiulu seu sarutarea cea mai depre urma,
și totu sarutandu-lu și iarasi sarutandu-lu panacandu Ales-
sandra o retrase dela cadavrulu, de care nu se, mai potea desparti.

Privirea acésti a învinse pre totî cîti erau în biserică, asiă încatu nu se mai audiă alt-ceva, decatu plansete, gemete și suspinuri. La 10 ore s'era se reîntorse famili'a imperatésca la resiedinti'a sea. În diu'a următoră, după ce se serbă parastasulu, se duse sicriulu la Viltfranc'a. Imperatulul cu marii-principi, Imperatés'a cu marile-princese și tôte autoritătile civile și militare lu însoțira pâna la capel'a russésca de pe malul mării. —

(O' imperatésca scapata de mörte prin — unu cersitoru.) Imperatés'a Charlott'a din Messicu (cumnat'a Imperatului nostru), esindu de curendu din Messicu cu caret'a, fu oprita de unu cersitoru, ce siedea lînga drumu, care-i spuse, ca o ascépta talchari. D'abiă ispravise cuventulu, și n'adeveru se și apropiă o potera de hoti. Imperatés'a îndata dete ordinu de reîntörcere, și d'abiă potü scapă pâna n'cetate, alungandu-o hotii și tramiendu puscaturi în urm'a ei. Ce se va fi ntemplatu cu bietulu cersitoriu, nu se spune. —

Principatele române unite.

„Independinti'a belgica“ aduce o scire de mare importantia, carea avemu datorinti'a a o' mpartasi, fără de a avé și temeuri a o crede: ca adeca principele Cuz'a va sa mérga însusi în persóna la Constantinopole, pentru de a pledá în cele dóue mari afaceri ale României; capitulatîunile între pórt'a otomana și poterile marine europene asupr'a Principatelor române, și secularisarea monastirilor numite inchinate. Va fi și acésti'a vr'o fabula jurnalistica; căci cum s'aru potriví acésti'a cu demnitatea capului unui stat ?!

Din mai multe pârti se pronunsiase îngrijirea seriósă, ca intrandu în primavér'a acésti'a legea cea nóua rurala în activitate, tieranii români eliberati și deveniti însisi proprietari nu voru lucrá pamenturile, și ca astfelu se voru periclitá culesurile (recoltele) dela véra și tómnă. „Monit ofic.“ grabesce a mprasciá îngrijirile acestea, spunendu, ca după scirile oficiósse din mai bine de 22 judetie, pamenturile s'au lucratu și se lucréza cu staruintia, după guvernulu de tempuriu a luat mesurile de lipsa contr'a relelor, ce aru poté resultá din aplicarea defectuósă a nóuei legi rurale. —

Dupa o depesia telegrafica din Câmpulu lungu dto 20 Aprile ap'a Dembovitiei, topindu-se zapad'a pe munti, veniă mare și repede, — și astfelu capital'a Bucuresti de nou érá amenintata cu esundări, de cari acum de cîti-va ani este cercetata alátu de greu, și acésti'a se intempla tocmai într'unu momentu, candu foile de acolo ne spuneau, ca s'au facutu lucrările de lipsa, pentru cá Bucurestii sa fia adapati cu apa buna și curata de beutu, ear locurile cu positiune mai josu sa fia scutite pe venitoriu de inundatiuni.

„Trompet'a Carpatiloru“ ne spune, ceea ce noi spuseram încă mai nainte cetitorilor nostri, ca inceperea postei române s'au amanatu dela 1 Maiu pâna pe 1 Iuniu, adauga insa, ca maiorulu Liebrecht, inspectorele servitiului telegrafico-postalu, fiindu insarcinatu de guvern a intrá în negociatiuni cu guvernulu Austriei pentru incheierea unei conventiuni postale internationale, a și plecatu la Vienn'a spre scopulu acésti'a.

Dupa scirile mai nóue, Domnitorulu Luni in 19 Aprile, venindu dela Ruginós'a, au ajunsu la Iasi.

Prospectu politicu.

Tôte poterile europene se grabescu a manifestá staturilor unite americane simtiemintele loru de condolentia pentru mörtea presiedintelui Lincoln. Engliter'a, Austri'a, Prussi'a, Itali'a, Franci'a, Belgiulu, Oland'a, au facutu manifestatiunea acésti'a parte directu cátra regimulu americanu, parte indirectu cátra reprezentantii aceluia din capitalele respective. E de însemnatu, ca în Franci'a initiativ'a la acésta manifestare trebui sa o iee partid'a oppositiunala a camerei, aretandu-si într'o adresa cátra presiedintele mirarea sea, ca nu s'a conchiamatu o siedintia anumita spre scopulu acésti'a. Americ'a pareca încă nici acum nu s'a potutu reculege de lovitur'a cea grea, ce a venitu asupr'a-i, și corespundintiele de acolo ne spunu ca câte-va dile după omorirea lui Lincoln și ranirea lui Seward au stagnatu lucrurile publice și sociale cu de-sevarsire. Curendu după facerea atentatului se prinsese unulu diu cei conjurati, care și marturisi, ca complotulu a fostu îndreptatu nu numai asupr'a lui Lincoln, ci asupr'a ministeriului întregu. Criminalulu, ce încercá atentatulu asupr'a lui Seward, se prinse îndata după sevarsirea faptei în cas'a sea propria, îmbracatu în vestminte straine, și preste totu stropitu cu tina; confrontatu cu Seward tinerulu (carele n'a moritu, precum se latise faim'a, ci împreuna cu tatalu seu se afla pe calea insanetosiării), și cu servitori, toti recunoscura, ca acelu e assassinulu. Numele lui e Suratt. După unu telegramu mai nou și ucigatorulu lui Lincoln, Booth, fu apucatu la Maryland, dar improtivindu-se arestării se, a fostu impuscatu. — Din câmpulu resboiului scirile suntú fôrte favoritoare pentru uniune; confederatii perdura un'a din cele mai însemnate ale loru for-

taretie, Mobile, carea o luă Camby plina de arme și muni-tiune. —

Dupa foile americane, generalulu confederativu Johnston; radimulu din urma alu staturilor de médiadi, aru fi capitulatu înainte trupelor uniunei.

În peninsul'a pirenica domnesce cea mai mare iritatiune. O partida mare și tare va incorporarea Spaniei cu Portugali'a sub regele cestei din urma. E temere, ca va irumpe revolutiune generala și ca regin'a va fugi din tiéra.

Între guvernulu italianu și curi'a papala decurgu negociatiuni, despre cari insa ne vomu reservá referat'a pe candu vomu vedé și vre'unu fruptu alu acelor'a; multu se vorbesce de unu „concordatu“.

Imperatulul Napoleonu a sositu la Algeri'a. Un'a din cauzele, pentru cari se întârziă acésta caletoria, se crede a fi fostu faim'a despre unu complotu pregatitu la Lyonu de Poloni și Italiani, și n'adeveru se dico, ca la unu pirotehnicu (focariu) a fostu o esplosiune, fără de a-si fi potutu dá acésti'a séma de elu în modu multiamitoriu. — În corpulu plegislativu s'au inceputu în 3 Maiu c. n. desbaterea asupr'a contingentulu militariu pe an. 1865. Guvernulu cere 100,000 feciori; camer'a se crede ca va incuviintiá 80,000. —

În camer'a prussésca se desbate organisarea militara cu multu focu și cu viaa participare a întregi popula-tiuni. Proiectulu regimului în acésta privintia cu o maioritatie imposanta, aprópe de unanimitate. Camer'a votă o adresa de condolentia pentru mörtea lui Lincoln și o predete solului americanu prin o deputatiune. Solulu multiam în numele guvernului și alu poporului uniunei pentru simpatiele unui corpu atât de naltu și atât de eminente în tóta privintia. Apoi deplorandu perderea cea mare causata prin mörtea lui Lincoln, accentuă meritulu celu mare alu Germanilor din Americ'a pentru caus'a uniunei, și dise, ca Americ'a nu va uitá nici candu, ce au facutu Germanii pentru dens'a. Sevard, dise, se afla mai bine; mörtea lui aru fi fostu o perdere mai asemenea cu a lui Lincoln. Prin mörtea lui Lincoln politic'a nu va suferi nici o schimbare. Celu mai mare meritu alu lui Lincoln este, ca elu a fostu esecutorulu celu credinciosu alu vointiei poporului.

14—3 CITATIUNE EDICTALA.

Ioann Tiu, carele de trei ani și mai bine a parasitu cu necredintia pe legiuit'a sea sotia Mari'a Nicolau Peligradu, — amendoi din Brasiovu, de legea gr. or. — se provóca prin acésti'a, cá, dela dat'a de josu, în terminu de unu anu și o di sa se infatisieze negresitu înainte Scaunului Protopopescu I. alu Brasiovului, căci la din contra se va dá hotarire la acti'a sotiei lui și în lipsa-i.

Brasiovu 15 Aprile 1865.

Iosifu Baracu,
Adm. protopopescu.

Nr. 13—3 CITATIUNE EDICTALA.

Nicolau Mitocu, carele de trei ani și mai bine a parasitu cu necredintia pe legiuit'a sea socia Ann'a Nicolau Gridu, amendoi din Brasiovu, de legea gr. or., se provóca prin acésti'a, cá în terminu de unu anu și o di sa se infaciesieze negresitu înainte Scaunului protopopescu I. alu Brasiovului; căci la din contra se va dá hotarire la acti'a sotiei lui și în lipsa-i.

Brasiovu 17 Aprilu 1865.

Iosifu Baracu,
Administr. protopopescu.

Nr. 15—1 ANUNCIU.

A esitu de curendu de sub pressa și se póte procurá dela tipografi'a S. Filtsch in Sabiu:

„Instructiune pentru tinerea în evidintia a provisorului de darea după pamentu.“

Pretulu, cu computarea espedarei prin posta, 60 cr. v. a.

Acésta instructiune, carea pentru rectificarea possessiunei de pamentu, a devenitu astadi pretotindeni multu trebuinciósa, e tiparita în tôte 3 limbile patriei și e provediuta cu formulariele necesarie. Doritorii suntú poltiti a tramite incóce franco câte 60 cruceri de esemplariu, și de aici li se voru espedá apoi esemplarele iarasi franco, sub legatura, cu tóta acurateti'a.

Burs'a din Vienn'a 28 Aprile (10 Maiu) 1865.

Metalicele 5%	71 50	Actiile de creditu	185 20
Imprumutulu nat. 5%	76 15	Argintulu	107
Actiile de banca	802	Galbinulu	5 14

Editur'a și tipariulu tipografiei archidieceesane.